

**Pohjola-Norden ry:n
toimintakertomus 2022**

SISÄLLYSLUETTELO

1	Vuosi 2022 lyhyesti	3
2	Yhteistyö muiden maiden Norden-yhdistysten kanssa	3
3	Yhteiskunnallinen vaikuttaminen ja edunvalvonta	4
4	Hankkeet.....	5
5	Jäsen-, yhdistys- ja aluepalvelut	6
6	Viestintä.....	8
7	Koulutoiminta	9
8	Pohjoismaiden ministerineuvoston neuvontapalvelu Info Pohjola.....	10
9	Talous ja hallinto	11
10	Pohjola-Nordenin tukisäätiö	13

1 Vuosi 2022 lyhyesti

Vuosi 2022 oli monella tavalla haasteellinen Pohjola-Norden ry:lle. Vuonna 2021 paljastunut pitkään jatkunut kavallus ja siihen liittyvät taloudelliset ja hallinnolliset ongelmat heikensivät merkittäväällä tavalla liiton toimintakykyä vielä vuonna 2022. Lisäksi organisaation maineen ja luottamuksen palauttaminen vaati runsaasti työtä. Samalla, kun organisaatio selvitti käynnissä olevaa kriisiä, tehtiin toiminnan uudelleenrakentamistyötä. Prosessiin kuului esimerkiksi strategiatyöskentelyä sekä hallituksen, henkilökunnan että jäsenistön keskuudessa. Osana strategiatyötä teetettiin strategiakysely, johon vastasi 28 paikallisyhdistystä.

Henkilökunnassa tapahtui useita muutoksia. Pääsihteeri vaihtui huhtikuun alussa, ja kolmen määräaikaisen työntekijän työsuhteet päättyivät vuoden aikana. Jatkuvan kassavajeen vuoksi uusia rekrytointia ei voitu toteuttaa, ja liitto sinnitteli koko vuoden ilman esimerkiksi talous- ja hallintovastaavaa. Vuoden aikana suljettiin sekä Vaasan että Oulun toimipisteet.

Pohjola-Norden toimi vuonna 2022 puheenjohtajana Norden-yhdistysten yhteistyöorganisaatiossa FNF:ssa (Föreningarna Nordens Förbund). Pohjola-Nordenin johdolla Norden-yhdistysten pääsihteerien yhteistyötä tiivistettiin merkittävästi ja aloitettiin iso hallinnollinen uudistus yhteistyöorganisaatiossa. Lisäksi Pohjola-Norden jälleenrakensi vuoden aikana yhteistyöverkostoja lukuisten muiden tahojen kanssa, mukaan lukien Pohjola-Nordenin Nuorisoliitto.

Jäsenille, paikallisyhdistyksille ja alueille tarjottiin vuoden aikana erilaisia jäsenpalveluita. Erityisesti panostettiin ulkoiseen ja sisäiseen viestintään, joka oli lähes poikkeuksetta kaksikielistä. Koulutoiminnan rahoitushaasteista huolimatta apurahatoimintaa kouluille ja opettajille jatkettiin entiseen tapaan, ja suomenkielisille lukiolaisille toteutettiin kesäkurssi Ahvenanmaalla.

Rajaestetyötä tehtiin Pohjola-Nordenin johtamassa Suomen pohjoismaisessa rajaesteverkostossa ja Pohjoismaiden ministerineuvoston neuvontapalvelussa Info Pohjolassa, jota Pohjola-Norden hallinnoi Suomessa. Info Pohjolalle vuosi 2022 oli uusi ennätysvuosi. Palvelun verkkosivuilla käytiin yli 2,7 miljoonaa kertaa, mikä on 33 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Myös henkilökohtaisia yhteydenottoja oli ennätysmäärä.

2 Yhteistyö muiden maiden Norden-yhdistysten kanssa

Pohjola-Nordenin säännöissä todetaan, että liitto toimii yhteistyössä Tanskan, Färsaarten, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Ahvenanmaan Norden-yhdistysten kanssa. Yksi liiton vuoden 2022 toiminnan painopisteistä on ollut tämän **yhteistyön tiivistäminen ja kehittäminen**.

Pohjola-Norden toimi vuonna 2022 **puheenjohtajamaana** Norden-yhdistysten yhteistyöorganisaatiossa FNF:ssa (Föreningarna Nordens Förbund, www.fnfnorden.org). Pohjola-Nordenin liittohallituksen puheenjohtaja toimi puheenjohtajiston puheenjohtajana ja liiton pääsihteeri toimi pääsihteeriryhmän puheenjohtajana. FNF:n puheenjohtajuus työllisti Pohjola-Nordenia merkittäväällä tavalla varsinkin loppuvuonna, kun vastuu FNF:n operatiivisesta johtamisesta siirtyi väliaikaisesti puheenjohtajamaalle Suomelle.

Norden-yhdistykset ilmaisivat vahvan tahdon kehittää keskinäistä yhteistyötä sekä arjen operatiivisella tasolla että strategisella tasolla. Pääsihteerit pitivät toukokuussa 2022 työpajan Oslossa, jossa kartoitettiin kehitystarpeita ja sovittiin muuttuneista toimintatavoista. Keskinäinen yhteistyö on sen jälkeen ollut tiivistä ja mutkatonta.

Lokakuun lopussa Pohjola-Norden isännöi **etäseminaarin** kaikkien Pohjoismaiden ja itsehallintoalueiden Norden-yhdistysten hallituksille. Seminaarissa käsiteltiin ajankohtaisia pohjoismaisia aiheita ja pohdittiin työpajoissa Norden-yhdistysten yhteistyön kehittämistä. Pohjola-Norden isännöi lokakuun lopussa **FNF:n puheenjohtajiston kokousta** Helsingissä. Pohjola-Nordenin esityksestä päätettiin aloittaa merkittävä uudistusprosessi, joka sujuvoittaa ja modernisoi Norden-perheen yhteistyötä ja yhteistyöorganisaatio FNF:n rakennetta. Työ jatkuu vuonna 2023 uuden puheenjohtajamaan Norjan johdolla.

FNF:n hallinnoimia Norden-yhdistysten yhteishankkeita vuonna 2022 olivat **Norden i skolan**, **Pohjoismainen kirjallisuusviikko** ja **Nordjobb**. Nordjobbia hallinnoi Suomessa Pohjola-Nordenin Nuorisoliitto. Pohjoismaista kirjallisuusviikkoa vietettiin 14.-20.11.2022, ja Suomesta viikkoon osallistui 104 rekisteröityä ryhmää tai tapahtumaa.

Lisäksi Pohjola-Norden osallistui Norden-yhdistysten yhteiseen **Nordperspektiv**-hankkeeseen, jota koordinoi Ruotsin Föreningen Norden. Hankkeessa kerättiin kansalaisten ajatuksia ja haaveita tulevaisuuden Pohjolasta.

3 Yhteiskunnallinen vaikuttaminen ja edunvalvonta

Kansalaisjärjestönä Pohjola-Norden välittää päättäjille kansalaisten näkemyksiä pohjoismaisen yhteistyön parantamisesta ja kehittämisestä, ja tuo pohjoismaista näkökulmaa yhteiskunnalliseen keskusteluun. Vuoden 2022 toimenpiteisiin kuuluivat esimerkiksi lausunnot ulkoministeriölle ja mielipidekirjoitukset (HS ja HBL) pohjoismaisesta yhteistyöstä.

Pohjola-Nordenin resurssit vaikuttamis- ja edunvalvontatyöhön ovat rajalliset, ja vuoden 2022 tavoite liiton yhteiskunnallisen aseman vahvistamisesta täyttyi ainoastaan osittain. Liiton ulkoinen viestintä (lue lisää kappaleesta 7) on tärkeä työkalu yhteiskunnallisessa vaikuttamistyössä. Tavoitteellinen edunvalvontatyö ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen edellyttävät myös hyviä yhteistyöverkostoja sekä Suomessa että muissa Pohjoismaissa. Liiton yhteistyöverkostojen uudelleenrakentamiseen käytettiin runsaasti aikaa vuoden 2022 aikana.

Myös Pohjoismaiden kansalaisten liikkuvuutta haittaavien rajaesteiden poistaminen oli keskeisessä asemassa Pohjola-Nordenin yhteiskunnallisessa toiminnassa. Rajaestetyötä tehtiin ensisijaisesti Info Pohjolan (lue lisää kappaleesta 8) ja Suomen pohjoismaisen rajaesteverkoston puitteissa.

Pohjola-Nordenin johtama **Suomen pohjoismainen rajaesteverkosto** on asiantuntijaverkosto, jonka työn keskiössä ovat Pohjoismaiden välisen liikkuvuuden edistäminen ja rajaesteiden ratkominen. Rajaesteverkosto koostuu eri viranomaisten, ministeriöiden, neuvontapalveluiden ja organisaatioiden edustajista, ja sen tehtävänä on

toimia muun muassa kansallisina valmistelukokouksina [pohjoismaisen rajaesteneuvoston](#) kokouksille.

Rajaesteverkoston (ent. Pohjola-Nordenin neuvontatoimikunta) nimi muuttui vuonna 2022. Nimenmuutoksella haluttiin viestiä selkeämmin kokoonpanon tarkoituksesta ja tehtävästä ja tehdä sen työtä isommalle yleisölle tutuksi. Verkoston kolmessa kokouksessa käsiteltiin ajankohtaisia rajaesteitä, eri hallinnonalojen pohjoismaista toimintaa sekä laajempia teema-alueita, kuten henkilötunnuksen uudistamiseen ja sähköiseen tunnistautumiseen liittyvää lainsäädäntökokonaisuutta sekä väestörekisteriviranomaisten välisen tiedonvaihdon tehostamiseen tähtäävää aloitetta.

Suomen pohjoismaisen rajaesteverkoston puheenjohtajana toimi vuonna 2022 liittohallituksen puheenjohtaja Kim Berg ja sen varapuheenjohtajana toimi liittohallituksen jäsen Juhani Lönnroth.

4 Hankkeet

Kuukauden pohjoismainen elokuva -sarja esittää joka kuukausi pohjoismaisia elokuvia kymmenellä eri paikkakunnalla ympäri Suomen. Ohjelmisto vaihtelee paikkakunnittain ja tarjoaa myös elokuvia, joita ei muuten näytettäisi elokuvateattereissa Suomessa. Sarjaa koordinoi pohjoismainen elokuvatoimisto Walhalla ry ja sen muina pääjärjestäjinä ja rahoittajina toimivat Pohjola-Norden ry, Svenska nu -verkosto sekä Pohjoismainen kulttuuripiste. Pohjola-Norden mainostaa elokuvia verkkosivuillaan, sosiaalisessa mediassa, jäsenlehdessä ja sähköisissä kuukausikirjeissä jäsenille.

Kevätkaudella 2022 sarjassa oli 31 näytöstä seitsemällä paikkakunnalla (632 katsojaa, joista koululaisia 349). Syyskaudella oli 39 näytöstä yhdeksällä paikkakunnalla (878 katsojaa, joista koululaisia 484). Hanasaaren kulttuurikeskuksen Kuukauden pohjoismainen elokuva -näytökset Espoossa eivät sisälly yllä oleviin katsojalukuihin.

Pohjolan päivänä 23. maaliskuuta Pohjola-Norden juhlisti Helsingin sopimuksen 60-vuotispäivää järjestämällä avoimen yleisöseminaarin Helsingin kaupungintalon aulan tapahtumatorilla. Tapahtuman jälkeen oli Helsingin kaupungin vastaanotto. Osallistujia paikan päällä oli noin 40 ja live-lähetystä seurasi 38 yksittäistä katsojaa.

Pohjola-Norden myös kannusti kaikkia Suomen kaupunkeja ja kuntia liputtamaan pohjoismaisilla lipuilla Pohjolan päivänä.

Jäsenristeily Ahvenanmaalle huhtikuun lopulla jouduttiin myöhäisessä vaiheessa perumaan liian pienen osallistujamäärän vuoksi.

Folkverkstan-hankkeen (2/2020–9/2022) tavoitteena oli luoda kohtaamispaikkoja, joissa kansalaiset voivat korjata arjen hyödykkeitään tee-se-itse -periaatteella. Hankkeessa pilotoitiin erilaisia korjaamis- ja kansansivistystapahtumia Suomessa ja Ruotsissa. Näitä olivat esimerkiksi kestävään kehitykseen liittyvät luennot, koululaisille suunnatut opetuskokonaisuudet sekä pyörä- ja tekstiilikorjauspajoja, joissa osallistujat pääsivät korjaamaan ja huoltamaan omia tavaroitaan.

Folkverstan oli Interreg Nord -hanke, jossa Pohjola-Norden toimi Föreningen Norden i Norrbottenin hankekumppanina. Työpajat toteutettiin yhteistyössä Oulu-opiston ja Studieförbundet Norrbottenin kanssa, ja hankkeen muita yhteistyökumppaneita olivat Oulun, Haaparannan, Bodenin ja Luulajan kunnat, Oulun asukastuvat sekä Bodenin puolustuse museo.

Hankkeen rahoittajina toimivat EU-rahasto Interreg Nord, Region Norrbotten, Lapin Liitto, Pohjoiskalottineuvosto, Pohjola-Norden ry, Oulun kaupunki, Luulajan kunta, Bodenin kunta ja Haaparannan kaupunki. Hankkeen kansallisena valvojana Suomessa toimi tilintarkastusyhteisö BDO Oy. Hankkeessa työskenteli kaksi Pohjola-Nordenin työntekijää Oulun toimipisteessä (50 % + 50 % työajalla).

Folkverkstan-hankkeessa tuotettiin [Tuumasta tekoihin](#) -verkko-opas, joka sisältää inspiraatiota, ideoita ja esimerkkejä siitä, miten uusiokäytön ja korjaamisen kohtaamispaikat saadaan toimimaan. Opas on suunnattu kunnille, yrityksille sekä kolmannen sektorin toimijoille, jotka pyrkivät edistämään kestäväää kulutusta. Opas löytyy Pohjola-Nordenin verkkosivuilta sekä suomeksi että ruotsiksi.

Loppusyksyllä 2022 Folkverkstan-hanke valittiin 10 parhaan Interreg-hankkeen joukkoon Arctic Awards -kilpailussa.

Oulun Pohjola-Keskuksessa toimii ruotsinkielinen kohtaamispaikka Luckan. **Luckan-toimintaa** on yhteensä kymmenellä paikkakunnalla ympäri maata. Pohjola-Norden ei ole toiminut Oulun Luckanin päämiehenä, mutta muutaman vuoden takaisen sopimuksen mukaan Pohjola-Norden on tarjonnut Luckanille 50 % henkilöresurssin. Vastapalveluksena Pohjola-Norden ei ole maksanut vuokraa Interreg-hanke Folkverkstanin toimitiloista. Järjestely purkautui syksyllä 2022 Folkverkstan-hankkeen päättyttyä.

Oulun Luckanin toimintaan kuului vuonna 2022 aikuisten **Språkcafé**-kielikahvila (yhteensä 376 osallistujaa) kaksi kertaa viikossa ja viikoittainen **Stickcafé** (yhteensä 105 osallistujaa), jossa neulomisen lomassa jutellaan ruotsiksi. **Biocaféssa** näytettiin kerran kuussa pohjoismaisia elokuvia (yhteensä 43 osallistujaa). **Svenska veckan** marraskuussa oli vuoden päätapahtuma, johon osallistui yhteensä 434 henkilöä.

5 Jäsen-, yhdistys- ja aluepalvelut

Suurin osa Pohjola-Nordenin tapahtumista ja muusta toiminnasta tapahtuu paikallisyhdistyksissä ympäri Suomea. Liiton rooli on mahdollistaa yhdistysten ja alueiden toimintaa tarjoamalla asiantuntevaa ja sujuvaa jäsenpalvelua.

Pohjola-Nordenilla oli vuoden 2022 lopussa 78 itsenäistä **paikallisyhdistystä** ympäri Suomen. Yhteisöjäseniä oli 69, koulujäseniä 219 ja kirjastojäseniä 18. Henkilöjäseniä oli yhteensä 5 318, joista samaan perheeseen kuuluvia perhejäseniä 743, kannatusjäseniä 193, perhekannatusjäseniä 23 ja kunniajäseniä 26. Listat paikallisyhdistyksistä ja yhteisöjäsenistä löytyvät verkkosivuilta osoitteesta www.pohjolana-norden.fi/suomeksi/jasenyys.

Liitto ylläpitää **jäsenrekisteriä** paikallisyhdistysten henkilöjäsenistä ja liiton alaisista kannatus-, koulu-, kirjasto- ja yhteisöjäsenistä. Jäsenrekisteripalveluun kuuluu muun muassa jäsenmaksulaskutus, jäsentietojen pitäminen ajan tasalla, jäsenhakemusten käsittely, jäsenyyksien päättäminen, jäsenmaksutilitys paikallisyhdistyksille sekä yleinen asiakaspalvelu niin paikallisyhdistyksille kuin yksittäisille jäsenille.

Pohjola-Norden sai vuonna 2022 167 uutta jäsentä, ja saman verran jäseniä päätti jäsenyytensä. Noin 20 % Pohjola-Nordenin jäsenistä ei maksa jäsenmaksuaan muistutuksista huolimatta, minkä takia ei-aktiivisia jäseniä poistetaan säännöllisesti jäsenrekisteristä yhteistyössä paikallisyhdistysten kanssa.

Vuoden 2022 **jäsenmaksu** oli liittokokouksen päätöksen mukaan ensimmäiseltä jäseneltä 22 euroa ja seuraavilta samassa taloudessa asuivilta 12 euroa. Jäsenmaksuosuudet olivat vuonna 2022 liitolle 11 €, paikallisyhdistykselle 9 € ja alueelle 2 €. Perhejäsenten jäsenmaksuosuudet olivat liitolle 5 € ja paikallisyhdistykselle 7 €. Liittohallituksen päätöksellä vuoden 2021 jäsenmaksuosuudet tilitettiin paikallisyhdistyksille vasta maaliskuussa 2022. Vuoden 2022 jäsenmaksuosuudet tilitettiin paikallisyhdistyksille joulukuussa 2022.

Paikallisyhdistykset on jaettu **kuuteen alueeseen**, joilla kaikilla on oma aluetoimikunta. Helsinki toimii omana alueenaan. Jäsen- ja aluetoiminnan asiantuntija toimii aluetoimikuntien sihteerinä. Aluetoimikunnat kokoontuivat kahdesti vuodessa.

Pohjola-Nordenin viimeinen jäljellä oleva paikallistoimisto sijaitsi Oulun Pohjola-Keskuksessa, josta käsin palveltiin Pohjois- ja Itä-Suomen paikallisyhdistyksiä ja alueita. Pohjola-Nordenin muiden paikallisyhdistysten ja alueiden palveluita hoidettiin Helsingin liittotoimistolta käsin. Oulun Pohjola-Keskuksen toiminta loppui liiton osalta syyskuussa 2022, kun Folkverkstan-hanke päättyi.

Yhdistys- ja aluetoimikunta-aktiiveille järjestettiin vuoden aikana **seitsemän koulutustilaisuutta**, joihin osallistui yhteensä 53 henkilöä. Uusi puheenjohtaja ja pääsihteeri kutsuivat paikallisyhdistysten puheenjohtajat ja aluetoimikuntien edustajat **kahteen keskustelutilaisuuteen**, joihin osallistui yhteensä 59 henkilöä.

Paikallisyhdistykset voivat hyödyntää liiton Lyyti-ilmoittautumisjärjestelmää aluetapahtumien ilmoittautumista varten. Alueet hyödynsivät tätä mahdollisuutta yhdeksän tapahtuman yhteydessä kuluneen vuoden aikana.

Liitto ylläpitää **intraa** paikallisyhdistysten käyttöön. Intran tarkoitus on kerätä ja jakaa yhdistysaktiivien tarvitsemia materiaaleja, ohjeita ja muuta tietoa. Intra toimii myös liittokokouksen materiaalien ja toimintatukiprosessin alustana.

Svenska kulturfonden myönsi vuonna 2022 liitolle 50 000 euron avustuksen, jota liitto jakoi paikallisyhdistyksille ja alueille **toimintatukina**. Vuoden 2022 toimintatukien hakuaika oli 1.-30.11.2021, ja vuoden 2023 toimintaan yhdistykset ja alueet voivat hakea avustusta 1.-30.11.2022. Päätökset myönnettävistä toimintatuista tekee Pohjola-Nordenin liittohallitus. Liitto tilasi loppuvuonna 2022 Svenska kulturfondenin kehottamana ja sen rahoituksella selvityksen toimintatukien vaikuttavuudesta ja toimintatukiprosessin kehittämisestä. Selvityshenkilönä toimii Kaisa Kepsu, ja selvitys valmistuu keväällä 2023.

Liitto myönsi vuonna 2022 yhden kultaisen **ansiomerkin** sekä yhdeksän hopeista ja kaksi sinistä ansiomerkkiä.

6 Viestintä

Pohjola-Nordenin viestinnän kohderyhmiä ovat sekä liiton omat jäsenet että muut pohjoismaisesta yhteistyöstä kiinnostuneet. Sekä liiton sisäinen että ulkoinen viestintä on lähes poikkeuksetta **kaksikielistä**. Kaksikielisyys on tärkeä arvo, jota halutaan vaalia, mutta kääntäminen ja käännettäminen vievät merkittävän osan liiton viestintäresursseista. Valtaosa viestintämateriaalista joudutaan kääntämään liittotoimistolla, ilman ulkopuolisten ammattikäytäntäjien apua.

Liiton tärkeimpiä viestintäkanavia ovat verkkosivut www.pohjola-norden.fi, sometilit (Facebook, Instagram ja Twitter), jäsen- ja aluelehdet sekä sähköiset uutiskirjeet jäsenille. Jäsenviestintä on usein myös henkilökohtaista; yksittäiset jäsenet ympäri Suomea kääntyvät liiton puoleen erilaisissa Pohjola-Nordenin toimintaa koskevissa kysymyksissä. Liitolle tulee myös jatkuvasti mitä erilaisimpia Pohjoismaihin tai pohjoismaisuuteen liittyviä kysymyksiä. Niihin vastataan mahdollisuuksien mukaan, tai kysyjä ohjataan oikean tahon puoleen.

Pohjola-Nordenin verkkosivuja www.pohjola-norden.fi uudistettiin joiltakin osin vuoden aikana. Sivuilta poistettiin merkittävä määrä vanhentunutta tietoa. Sivustorakenne uudistettiin ja verkkosivutekstien sisältöä päivitettiin. Kaikki sisältö löytyy sekä suomeksi että ruotsiksi.

Verkkosivuilla vierailtiin 103 000 kertaa (27 900 yksittäistä käyttäjää). Verkkosivuilla julkaistiin vuoden aikana yhteensä 26 verkkouutista suomeksi ja 24 ruotsiksi. Lisäksi Pohjola-Norden lähetti vuoden aikana neljä lehdistöiedotetta.

Pohjola-Nordenin Instagram-tilillä oli vuoden lopussa noin 1 200 seuraajaa (vuoden aikana 86 uutta). Tilillä tehtiin 24 feed-julkaisua ja 35 stories-julkaisua. **Facebook-tilillä** oli vuoden lopussa noin 3 100 seuraajaa (vuoden aikana 228 uutta). Facebook-sivuilla tehtiin vuoden aikana 97 julkaisua. Aktiivijäsenten sisäisen viestinnän tehostamiseen perustettiin keväällä Facebook-ryhmä Pohjola-Nordistit. Ryhmällä oli vuoden lopussa 223 jäsentä. **Twitter-tili** aktivoitiin keväällä vuoden tauon jälkeen. Vuoden lopussa Twitter-seuraajia oli noin 1 050.

Pohjola-Norden tehosti viestintätyöskentelyään sosiaalisessa mediassa Pohjoismaiden neuvoston 31.10.-3.11.2022 Helsingissä järjestetyn istunnon yhteydessä. **Tehokampanjan** aikana Pohjola-Nordenin some-kanavissa esiteltiin Pohjoismaiden neuvoston palkintoehdokkaita, markkinoitiin istuntoviikon avoimia yleisötapahtumia ja nostettiin esiin ajankohtaisia pohjoismaisia kysymyksiä. Pohjoismaiden neuvoston istuntoviikon yhteydessä julkaistiin myös Pohjola-Nordenin mielipidekirjoituksia Suomen uudesta roolista pohjoismaisessa yhteistyössä (Helsingin Sanomat 5.11.2022) ja rajaestetyöstä (HBL 10.11.2022).

Pohjola-Nordenin kaksikielinen jäsenlehti ilmestyi vuoden aikana kaksi kertaa. Kevään lehden painos oli 6 500 kpl. Lehdestä julkaistiin myös sähköinen versio. Syksyn lehti julkaistiin hallituksen päätöksellä säästösyistä ainoastaan sähköisenä versiona.

Kesäkuussa julkaistiin myös **kaksi aluelehteä**. Etelä-Suomen aluelehden painos oli 2 000 kpl ja Pohjois-Suomen aluelehden painos oli 3 500 kpl. Aluelehtien sisältö suunniteltiin yhteistyössä aluetoimikuntien kanssa. Aluelehtien tavoite oli houkutella uusia jäseniä alueen paikallisyhdistyksiin.

Syksyllä liittohallitus päätti **lehti uudistuksesta**, joka astuu voimaan vuonna 2023. Uudistuksen myötä Pohjola-Norden luopuu erillisistä aluelehdistä, ja jäsenlehteen lisätään sivuja, joilla on juttuja alueiden ja yhdistysten tapahtumista ja ajankohtaisista asioista. Samalla lehden kohderyhmää laajennetaan niin, että se on suunnattu sekä Pohjola-Nordenin jäsenille että muille pohjoismaisesta yhteistyöstä kiinnostuneille, eli potentiaalisille uusille jäsenille.

Pohjola-Norden lähetti vuoden aikana jäsenilleen yhdeksän **sähköistä kuukausikirjettä**. Paikallisyhdistysten hallitusten avainhenkilöille lähetettiin neljä **sähköistä yhdistyskirjettä**.

Pohjola-Nordenin viestintätoimikunta kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Toimikunta toimii viestinnän asiantuntijan tukena esimerkiksi jäsen- ja aluelehtien suunnittelussa.

7 Koulutoiminta

Vuosi 2022 oli haastava Pohjola-Nordenin koulutoiminnalle. Alkuvuoden covid-rajoitukset aiheuttivat epävarmuutta toiminnan suunnitteluun, ja vaikuttivat osaltaan siihen, että osa koulutoiminnan kokonaisrahoituksesta jäi käyttämättä. Opetushallitus ei myöntänyt uutta rahoitusta vuodelle 2022, sillä edellisten vuosien avustuksia oli esimerkiksi koronarajoitusten vuoksi runsaasti käyttämättä. Lisäksi vuoden 2022 aikana selvisi, että vuosien 2020–2021 käyttämättömiä avustuksia oli sääntöjen vastaisesti tuloutettu maksuperusteisesti. Pohjola-Norden joutui välittömästi palauttamaan Opetushallitukselle vuoden 2020 käyttämättömiä avustuksia (noin 136 000 euroa). Lisäksi liitolle myönnettiin lupa käyttää vuoden 2021 käyttämätön budjetti vuoden 2022 aikana, ja sillä tavalla vähentää palautettavaa summaa. Liitto pyrki siksi vuoden 2022 aikana toteuttamaan koulutoimintaa mahdollisimman laajasti.

Liiton osa-aikaisen kouluvastaavan työsuhde loppui 31.3.2022 eikä uutta kouluvastaavaa voitu yllä mainitun tilanteen vuoksi palkata. Koulutoiminta hoidettiin huhtikuusta lähtien liittotoimistolta käsin muiden tehtävien ohella. Vuodelle 2023 on haettu rahoitusta koulutoiminnasta vastaavan työntekijän rekrytointiin.

Liitto myönsi vuonna 2022 pohjoismaiseen toimintaan **viisi opettajastipendiä, 24 kurssi- ja opintostipendiä opettajille sekä 11 leirikouluavustusta**. Leirikouluihin osallistui noin 220 oppilasta.

Kesällä 2022 Pohjola-Norden järjesti yhteistyössä Ahvenanmaan Föreningen Nordenin kanssa **kesäkurssin suomenkielisille lukiolaisille** Ahvenanmaan Saltvikissa. Kurssin budjetti oli noin 25 000 euroa. Kurssille osallistui 19 lukiolaista. Kurssilaisilta kerätty palaute

oli varsin positiivista ja kurssikonseptia kehitetään osallistujien toiveiden ja ideoiden perusteella.

Kevätlukukauden 2022 päätteeksi Pohjola-Norden jakoi **kirjastipendejä** suomenkielisille ala- ja yläkouluille, lukioille sekä ammattikouluille, ja ruotsinkielisille yläkouluille ja lukioille. E-kirjoja jaettiin yhteensä 3 100 kpl (hinta noin 16 000 euroa). Syksyllä toteutettiin kysely kirjastipendeistä ammattioppilaitoksissa. Kyselyn tuloksia käytetään kirjastipendien tavoitavuuden ja mielekkyyden parantamiseksi varsinkin ammattikoulujen opiskelijoille.

Pohjola-Norden on mukana Norden-yhdistysten yhteishankkeessa **Norden i skolan** (<https://nordeniskolen.org/sv/>). Uudistettu Norden i skolan -sivusto lanseerattiin loppusyksyllä. Vuoden 2022 lopussa sivustoa käytti lähes 30 000 rekisteröityä opettajaa ympäri Pohjolaa.

Liitto kävi vuoden aikana yhteistyökeskusteluita muiden koulumaailmassa pohjoismaista yhteistyötä tekevien ja tukevien toimijoiden kanssa, esimerkkeinä Opetushallitus, Svenska nu, Kielilähettiläät ry ja Pohjoismainen kulttuuripiste. Pohjola-Nordenin asiantuntija piti marraskuussa yhteistyössä Opetushallituksen kanssa työryhmäkeskustelun Pohjola-Nordenin koulualan tarjonnasta opettajille valtakunnallisilla yleissivistävän koulutuksen kansainvälisyyspäivillä.

8 Pohjoismaiden ministerineuvoston neuvontapalvelu Info Pohjola

Info Pohjola on Pohjoismaiden ministerineuvoston neuvontapalvelu, jota Pohjola-Norden hallinnoi Suomessa. Info Pohjolan tehtävä on parantaa yksityishenkilöiden mahdollisuuksia liikkua vapaasti Pohjoismaasta toiseen neuvomalla ja kartoittamalla ongelmia ja pohjoismaisia rajaesteitä, joita yksityishenkilöt kohtaavat liikkeessään Pohjoismaiden välisten rajojen yli.

Vuosi 2022 oli Info Pohjolalle uusi **ennätysvuosi**. Info Pohjolan verkkosivujen kävijämäärä kasvoi vuoden aikana 21 % yli 1,9 miljoonaan kävijään, mikä on kaikkien aikojen ennätys. Yksittäisiä sivulatauksia oli yli 2,7 miljoonaa, mikä on 33 % enemmän kuin edellisellä vuonna. Myös henkilökohtaisia yhteydenottoja oli ennätyselliset 5 370.

Suomalaiset olivat hieman kiinnostuneempia Pohjolasta kuin muut pohjoismaalaiset Suomesta. Noin 12 % kaikista vierailuista Info Pohjolan sivuilla tuli Suomesta, mutta Suomea koskevat sivunäytöt muodostivat vain 7,1 % kaikista Info Pohjolan sivunäytöistä. Myös suomenkielisten muita Pohjoismaita koskevien kysymysten osuus oli hieman suurempi kuin muunkielisten Suomea koskevien kysymysten määrä. Käyttäjät Suomessa olivat kiinnostuneita erityisesti Norjasta ja Ruotsista. Suomalaisten käyttäjien vierailuista 38 % koski Norjaa, ja suomalaisilta tulevista kysymyksistä 43 % koski Ruotsia.

Vuoden 2022 toiminnan pääpainopiste oli palvelun lisääntyneeseen kysyntään liittyviin haasteisiin vastaaminen. Verkkosivuja uudistettiin yhteistyössä sosiaaliturvaviranomaisten kanssa erityisesti hakukoneoptimoinnin ja selkokielen näkökulmasta. Kaikkiin Suomen toimistoon tulleisiin 610 kysymykseen vastattiin. Tämä on hieman yli 4 % enemmän kuin edellisellä vuonna. Lisäksi Suomen projektijohtaja vastasi kysymyspalvelun kehittämisestä.

Noin 140 Pohjoismaiden asukasta raportoi Info Pohjolle ongelmatilanteista, jotka ovat rajoittaneet vapaata liikkuvuutta. Kaikki potentiaalsiin rajaesteisiin liittyvät ongelmatilanteet tutkittiin ja uudet rajaesteet raportoitiin Pohjoismaiden ministerineuvoston rajaestesihteeristölle. Intensiivinen työ koronan aiheuttamien häiriöiden havaitsemiseksi rajaesteneuvoston kanssa päättyi maaliskuussa 2022, kun koronatartuntojen vähentämiseksi asetetuista maahantulorajoituksista ja muista kansallisista toimista luovuttiin. Lisäksi projektijohtaja avusti rajaesteneuvoston Suomen edustajaa, osallistui yhteistyöministerin selontekojen laadintaan ja toimi Suomen pohjoismaisen rajaesteverkoston sihteerinä.

Info Pohjolan toiminta ei olisi mahdollista ilman laajan asiantuntijaverkoston apua. Vuoden aikana Suomen Info Pohjola aloitti **säännölliset yhteistyökokoukset** Suomen suurlähetystöjen sekä Solvit-palvelun kanssa. Tarkempaa tietoa toiminnasta löytyy Info Pohjolan vuosiraportista osoitteessa <https://www.norden.org/fi/information/info-pohjolan-vuosikertomukset>.

9 Talous ja hallinto

Vuoden 2022 toimintaa varjosti aikaisemmilta vuosilta aiheutunut **kassavaje**. Kassavaje liittyy sekä vuonna 2021 paljastuneeseen kavallustapaukseen että vuosilta 2018–2021 kassaperusteisesti tuloutettujen, käyttämättömien avustusten palautuksiin vuoden 2022 ja alkuvuoden 2023 aikana. Kirjanpito on oikaistu palautusten osalta suoriteperusteiseksi 31.12.2022 tilinpäätöksessä. Kassavajeen vuoksi liitto kärsi mm. henkilöstöresurssien niukkuudesta vuoden aikana.

Pohjola-Norden ry ja Pohjola-Nordenin tukisäätiö tekivät kesällä 2021 **yhteisen rikosilmoituksen** liiton entisestä pääsihteeristä. Poliisi tutkii asiaa törkeänä kavalluksena, törkeänä kirjanpitorikoksena, väärentämisenä ja luottamusaseman väärinkäyttönä. Poliisin esitutkinta on jatkunut koko vuoden 2022. Pohjola-Norden ry vaatii oikeusteitse entiseltä pääsihteeriltä 143 459,43 euroa ja Pohjola-Nordenin tukisäätiö vaatii häneltä 275 650 euroa. Poliisin esitutkinnan valmistuttua vahingonkorvausvaatimuksiin lisätään korvausvaatimuksia selvitystyöstä, lakitoimiston palveluista ja rikoksista johtuvista mahdollisista muista kustannuksista.

Liiton vuoden 2022 taloutta ovat rasittaneet myös **hyvin hintavat kolmivuotiset ATK-leasingosopimukset**. Sopimuksiin liittyvät leasingvastuut 31.12.2022 tilinpäätöksessä ovat 82 050 euroa, rasittaen merkittävästi myös vuoden 2023 taloutta. Vuosiin 2018–2021 kohdistuneet oikaisut olivat yhteensä noin 309 000 euroa. Oikaisuihin liittyvät maksettujen avustusten rahan palautukset olivat yhteensä 156 000 euroa

Vuoden 2022 toiminnan **merkittävimmät rahoittajat** olivat opetus- ja kulttuuriministeriö, Opetushallitus (vuodelle 2021 myönnetty määräraha), Pohjoismaiden ministerineuvosto (Info Norden ja FNF:n kautta myönnetty tiedotustuki), Pohjola-Nordenin tukisäätiö, Svenska kulturfonden ja Folke Bernadotten muistosäätiö. Folkverkstan-hankkeen merkittävimmät rahoittajat olivat Suomen osalta Interreg Nord (EU-rahoitus), Lapin Liitto ja Oulun kaupunki.

Liiton tilintarkastusyhteisönä toimii vuodesta 2021 alkaen KPMG Oy. Liitto ostaa lakipalveluita HPP Oy:ltä. Sopimus tilitoimisto Azets Oy:n kanssa irtisanottiin loppuvuonna hallituksen päätöksestä ja uutena tilitoimistona 1.4.2023 alkaen aloittaa Nooga Oy. Kustannuspaikkarakenne on uudistettu rahoittajakohtaiseksi 1.1.2023 alkaen. Hallituksen raportointi uudistetaan tarkoituksenmukaiseksi ja seurannan paremmin mahdollistavaksi. Vuoden 2023 aikana terävöitetään asiakirjanhallintaa sekä päivitetään talousohjetta. Toiminta- ja hanketukien käsittelyyn liittyvien prosessin uudistaminen ja digitalisointiprojekti käynnistään.

Liiton vuoden 2021 tilinpäätösprosessi oli poikkeuksellisen pitkä ja hankala. Hallituksen hyväksyttäväksi vietiin maaliskuun 2022 alussa puutteellinen ja monilta osin virheellinen tilinpäätös. Ponnisteluista huolimatta lopullista tilinpäätöstä ei saatu valmiiksi 22.4.2022 järjestettyyn varsinaiseen liittokokoukseen mennessä. Hallitus kutsui jäsenet **ylimääräiseen liittokokoukseen** 13.6.2022, jossa vuoden 2021 tilinpäätös vahvistettiin ja hallitukselle ja muille vastuuhenkilöille myönnettiin vastuuvapaus. Tilintarkastusyhteisö KPMG suoritti marraskuussa 2022 tilikauden aikaisen tarkastuskäynnin.

Liittohallitus 2021–2023

Puheenjohtaja

Kim Berg (22.4.2022 asti Juhana Vartiainen)

Varapuheenjohtajat

Christel Liljeström

Mikkel Näkkäläjärvi

Varsinainen jäsen:

Bonsdorff Björn

Erävala Matti

Karjalainen Maria

Korhonen Sirpa

Lusa Leena

Lönnroth Juhani

Mikkola Paula

Taylor Ulrica

Wiander Britta

Varajäsen:

Sigfrids Frida

Öksnevad Susanne

Koikkalainen Marianne (22.4.2022 asti Heikkilä Eero)

Heijnsbroek-Wirén Mia

Cederqvist Riitta

Strang Johan

Rautio Sari

Kinnunen Pertti

Heinonen Sami

Liittohallitus kokoontui vuoden aikana kymmenen kertaa. Liittohallituksen jäsenille ei makseta palkkiota. Työvaliokunta kokoontui viiteen kokoukseen. Henkilökunnan edustajana liittohallituksen kokouksissa on toiminut Marika Lindström.

Liiton henkilökunta vuonna 2022:

Vt. pääsihteeri Heikki Pakarinen 31.3.2022 asti

Asiantuntija Hanna Ölander-Nilsson 31.3.2022 asti

Hankejohtaja Asko Pietarila 30.9.2022 asti

Hankekoordinaattori Henrik Skarevik 30.9.2022 asti

Pääsihteeri Tove Ekman 28.3.2022 alkaen

Asiantuntija Marika Lindström

Asiantuntija Susan Neffling
Projektijohtaja Heli Mäkipää (Info Pohjola)
Harjoittelija Pia Wickström 15.8.-25.11.2022

Taloushallintoon on palkattu 1.1.-30.6.2023 osa-aikainen talouskoordinaattori, jonka tärkeimpinä tehtävinä on talouden ja hallinnon prosessien ja raportoinnin uudistaminen. On selvää, että myös projektin päättyessä Pohjola-Norden ry tarvitsee osaavan talouden ja hallinnon hoidosta vastaavan henkilön. Myös koulutoiminnan osa-aikaista asiantuntijaa palkataan keväällä 2023.

Liitto ostaa työterveyspalveluita Mehiläinen Oy:ltä. Työterveyshuollon toimintasuunnitelma uusittiin kesällä 2022 ja joulukuussa tehtiin työpaikkaselvitys.

Pohjola-Norden ry vuokraa toimitiloja Folkhälsanin omistamassa kiinteistössä osoitteessa Topeliuksenkatu 20, 00250 Helsinki. Liiton alivuokralaisena on Pohjola-Nordenin Nuorisoliitto. Vuokratustannusten pienentämiseksi luovuttiin loppuvuonna isosta kokous- ja arkistohuoneesta. Uusi vuokrasopimus ja alennettu vuokra astuvat voimaan 1.1.2023.

Liiton toimipiste Vaasassa suljettiin maaliskuun 2022 lopussa. Liiton toiminta Oulun Pohjola-Keskuksessa päättyi syyskuun 2022 lopussa.

10 Pohjola-Nordenin tukisäätiö

Pohjola-Nordenin tukisäätiö on itsenäinen organisaatio, joka laatii säätiölain mukaisen erillisen toimintakertomuksen vuoden 2022 toiminnasta.

Pohjola-Nordenin tukisäätiö sr on perustettu vuonna 2010. Säätiön sääntöjen mukainen tarkoitus on tukea toimintaa, joka vahvistaa ja kehittää pohjoismaista kansalaisyhteistyötä, edistää pohjoismaista yhteistoimintaa ja lisää Pohjoismaiden kansojen ja niiden olojen tuntemusta Suomessa ja Suomen tuntemusta muualla Pohjolassa. Tukisäätiön vuonna 2022 uudistettujen sääntöjen mukaan tukisäätiö toteuttaa tarkoituksensa myöntämällä avustuksia perustajalleen Pohjola-Norden ry:lle ja muille pohjoismaista yhteistyötä edistävälle yhdistyksille.

Pohjola-Nordenin tukisäätiön sääntöjen mukaan säätiön asiamiehenä toimii liiton pääsihteeri. Pääsihteeri ei saa erillistä korvausta tukisäätiön asiamiehen tehtävästä.

Tukisäätiön hallituksen muodostivat vuonna 2022 Juhana Vartiainen (puheenjohtaja), Christel Liljeström (varapuheenjohtaja), Maria Karjalainen ja Mikkel Näkkäljärvi. Näkkäljärvi erosi hallituksesta omasta pyynnöstään syyskuussa 2022. Tukisäätiön hallituksen jäsenille ei makseta palkkiota.

Säätiöitä valvova Patentti- ja rekisterihallitus (PRH) hyväksyi **tukisäätiön uudet säännöt** kesällä 2022. Uudistettujen sääntöjen mukaan sen hallitukseen kuuluu viisi vuodeksi kerrallaan valittua varsinaista jäsentä ja neljä varajäsentä. Pohjola-Norden ry:n liittohallitus valitsi joulukuussa 2022 uuden hallituksen tukisäätiölle kalenterivuodelle 2023.

Vuonna 2021 paljastui merkittävä kavallustapaus Pohjola-Nordenin tukisäätiössä. Säätiö teki yhdessä Pohjola-Norden ry:n kanssa rikosilmoituksen säätiön entisestä asiamiehestä. Poliisin esitutkinta on jatkunut koko vuoden 2022.

Lisätietoja Pohjola-Nordenin tukisäätiöstä:

https://www.pohjola-norden.fi/suomeksi/tietoa_meista/tukisaatio/